

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Светлин Георгиев Балездров

Национална художествена академия

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по научната специалност „Изкуствознание и изобразителни изкуства“, Професионално направление 8.2. Изобразителни изкуства

Автор: Петър Стоянов Чучулигов

Тема: „ИСТОРИЯ И РАЗВИТИЕ НА ПЛАКАТА В ПЕРИОДА ОТ 70-ТЕ ГОДИНИ ДО КРАЯ НА XX-ТИ ВЕК В ГРАД ПЛОВДИВ“

Научен ръководител: проф. д-р Николай Николов Младенов

Съгласно протокол №4/04.12.2023 г. от заседание на Факултетния съвет при Факултет „Изобразителни изкуства“ докторантът е отчислен с право на защита за присъждане на образователната и научната степен „доктор“ по професионално направление 8.2 „Изобразително изкуство“ в АМТИИ "Проф. Асен Диамандиев" - Пловдив, катедра „Дизайн“, докторска програма „Приложни, изящни изкуства и дизайн“

Биографични данни

Петър Чучулигов завършва през 1996 г. специалност „Художествена обработка на металите“ в Средното специално училище за приложни изкуства в гр. Смолян. През 2007 г. придобива образователно-квалификационните степени „бакалавър“, а през 2009 г. „магистър“ по специалност „Плакат и визуална комуникация“ в Националната художествена академия – София.

Към настоящия момент Петър Чучулигов заема длъжността преподавател по „Рекламна графика“ в Националната художествена гимназия „Цанко Лавренов“ – Пловдив, както и хоноруван преподавател по „Графичен дизайн“ в Академията за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив.

Прави впечатление значителният брой индивидуални и колективни творчески изяви на Петър Чучулигов в областта на визуалните изкуства през годините, както и активното му участие в сферата на дизайна и рекламната индустрия в България, преди да се посвети по-трайно на преподаването.

Общи характеристики на докторския труд

Дисертационният труд демонстрира задълбочено познаване на изследователската проблематика, самостоятелно прилагане на научни методи и способност за осъществяване на значимо научно изследване. Получените резултати се отличават с оригиналност и допринасят за разширяване на съществуващото научно знание, като свидетелстват за висока степен на аналитична и синтетична компетентност.

Изложението е логически последователно и структурирано, с ясно формулирана и аргументирана научна постановка. Направените изводи са подкрепени с релевантни доказателства и научни източници, при спазване на утвърдените академични стандарти за цитиране и оформление.

Текстът се отличава с ясен и достъпен стил на изложение, който съчетава четивност с необходимата за научно изследване прецизност, задълбоченост и аргументираност.

Актуалност и значимост на темата

Темата се отличава с висока актуалност и научна значимост както в теоретичен, така и в приложен аспект. Изследването има съществен принос към изучаването на визуалните изкуства и, в частност, на комуникационните форми на дизайна, свързани с плакатното изкуство. Разработката допринася за обогатяването на българската научна литература в тази област и за разширяване на теоретичните и приложните измерения на изследването на плаката.

Методология и изследователски подход

Изследването се основава на комплексен и взаимно допълващ се методологически подход, включващ историко-документален, сравнителен, аналитичен и синтетичен анализ, допълнен от метода на устната история. Чрез критическа проверка, съпоставка и интерпретация на разнообразен документален и емпиричен материал е извършена реконструкция на изследваните процеси в техния исторически, пространствен и обществен контекст. Сравнителният и контекстуалният анализ позволяват да бъдат открити специфичните характеристики, взаимовръзки и устойчиви тенденции в развитието на изследвания обект, а приложените индуктивни и дедуктивни подходи подпомагат формулирането на аргументирани научни изводи и обобщения.

Структура и съдържание на дисертацията

Дисертационният труд включва увод, изложение, структурирано в четири глави, заключение, библиография и три приложения. Съдържанието на всяка глава е организирано в подсекции, като в края на всяка основна глава са формулирани конкретни изводи.

Уводна част

Появата, развитието и разцветът на плакатното изкуство в град Пловдив през 70-те, 80-те и 90-те години на XX век са все още недостатъчно изследвани. Това обстоятелство дава основание на автора да предприеме задълбочено и цялостно изследване, обхващащо всички етапи от процеса на създаване и функциониране на плаката – от структурите и организациите, които възлагат неговото изработване, през проектирането и творческата дейност на конкретни автори и художници, до техническите способности за реализация, производство и дейностите по разпространение.

В този контекст са ясно дефинирани основните цели на изследването. На първо място, се поставя задачата да бъде проследено зараждането и развитието на плакатното изкуство в Пловдив, разгледано в национален и международен контекст. На второ място, се цели да бъдат анализирани политическите, обществените и културните процеси, оказали влияние върху характера и художественото качество на плакатното изкуство през разглеждания период. Наред с това изследването поставя акцент върху ролята на индивидуалните творчески способности на художника и върху начина, по който те се проявяват и развиват в условията на съществено променяща се обществена, културна и професионална среда.

По този начин изследването се стреми да представи развитието на плакатното изкуство в Пловдив като своеобразна хроника на неговото възникване, развитие и утвърждаване през разглеждания период. То проследява последователно основните етапи и фактори, определили неговия облик – от институционалните структури и обществено-културната среда, през ролята на отделните автори и художествените им търсения, до техническите възможности за реализация и начините на разпространение на плаката.

В първа глава се проследява развитието на плакатното изкуство в световен контекст, като са открити основните исторически етапи, характерните му особености и промените в художествения език на плаката.

Втора глава разглежда възникването и развитието на плакатното изкуство в България — от първите му рекламнo-търговски и пропагандни прояви след Освобождението до трансформациите, настъпили в резултат на обществено-политическите и технологичните промени през втората половина на XX век. Проследени са влиянието на идеологическите регулации и художествения контрол, постепенното разширяване на възможностите за индивидуална творческа изява и разцветът на българския плакат през 60-те–80-те години. Разгледани са и промените след началото на 90-те години, свързани с трансформацията на статута и функциите на плаката, както и с навлизането на компютърните технологии и новите художествени изразни средства.

Трета глава е посветена на развитието на плакатното изкуство в Пловдив и на специфичните особености на местната художествена и културна среда. Анализирано е творчеството на водещи пловдивски плакатисти, сред които Ганчо Ганев, Васил Николов и Костадин Отонов, както и на други автори с принос към развитието на

местната плакатна школа. Разгледана е ролята на Международен панаир – Пловдив и на културните институции като основни източници на възлагания и фактори за професионалната реализация на авторите. Реконструирани са функциите на Държавната комисия и Художествените съвети и са анализирани институционалните, идеологическите, икономическите и технологичните ограничения, определящи условията за създаване и разпространение на плакати. Проследена е и промяната в технологиите за тиражиране и свързаното с нея разширяване на възможностите за използване на фотографията като художествено средство.

Четвърта глава разглежда ролята на образователните институции в Пловдив за развитието на професионалната подготовка в областта на дизайна и визуалните изкуства и за формирането на поколенията пловдивски плакати.

Приноси

Приносите, предложени от автора на изследването и потвърдени в рамките на настоящата оценка, са следните:

1. За първи път е извършено цялостно изследване на развитието и историята на плаката в град Пловдив през 70-те, 80-те и 90-те години на XX век, като се проследяват основните автори и институционалната среда.
2. В научно обръщение са въведени нови източници на информация, включително проведени интервюта с плакатистите Костадин Отонов, Ганчо Ганев, Васил Николов, Георги Васев и Иван Шишков, както и с изкуствоведа Красимир Линков, които допълват и разширяват знанията за художествения живот в Пловдив през разглеждания период.
3. Изяснена е ролята на институциите (театър, опера, Международен панаир – Пловдив, художествени съвети, културни организации) в процеса на възлагане, одобряване, производство и разпространение на плакатите.
4. Анализирани са художествените и техническите особености на плакатите, както и влиянието на наличните печатарски технологии и полиграфски условия.
5. Създадени са приложения с плакати на художници, работили в Пловдив, които систематизират информация за автори, творби и участия и могат да служат като база за бъдещи научни изследвания.

Заклучение и крайна оценка:

Въз основа на представеното становище давам убедена положителна оценка и предлагам на Научното жури да подкрепи присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 8.2 „Изобразително изкуство“ на Петър Стоянов Чучулигов.

доц. д-р Светлин Георгиев Балездров